

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Proefboring Praktijkonderzoek WKO Beursgebied	TELEFOONNUMMER	+31625778972
DATUM	24-05-2022	E-MAILADRES	inge.rosenthal@provincie-utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	824763BF	DOMEIN/OPGAVE	LLO
VAN	Inge Rosenthal-Koehorst	TEAM	WEB
NUMMER PS	PS2022RGW40	PORTEFEUILLEHOUDER	Sterk
COMMISSIE	Ruimte, Groen en Water/Wonen		
BIJLAGEN	Geen		

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting:

De voorbereidende fase van het Praktijkonderzoek WKO (warmte-/koudeopslag) tweede watervoerende pakket Beursgebied is afgerond en gaat door naar de volgende fase. Dit is een nieuwe fase waarin gemeente en provincie een proefboring laten uitvoeren ten behoeve van het verkrijgen van meer inzicht in bodemopbouw en grondwaterkwaliteit tot een diepte van 150 meter onder maaiveld. Hiermee wordt het advies opgevolgd voortvloeiend uit bureauonderzoek uitgevoerd door adviesbureau Arcadis en boorbedrijf Haitjema. Deze fase is een extra tussenstap voordat daadwerkelijk wordt overgegaan op uitvoering van het praktijkonderzoek. De proefboring wordt door gemeente en provincie gefinancierd. De (financiële) afspraken hiervoor zijn vastgelegd in een addendum op de samenwerkingsovereenkomst, die gemeente en provincie in december 2021 zijn aangegaan.

Inleiding:

Op 7 december 2021 hebben wij u via een Statenbrief (Documentumnr: 823BA3EA) geïnformeerd over het uitvoeren van een praktijkonderzoek naar het 2^e watervoerende pakket in het Beursgebied samen met de gemeente Utrecht. Dit onderzoek is gestart als onderdeel van de Utrechtse Bodemenergie Agenda 2019-2021, omdat de beschikbare ruimte voor nieuwe bodemenergiesystemen in het eerste watervoerende pakket in dit gebied ontoereikend is om te voorzien in de toekomstige warmte- en koudevraag. Met deze brief informeren wij u over het resultaat van de voorbereidingsfase en het overgaan naar de volgende fase.

Toelichting:

Resultaat voorbereidingsfase: veilige en verantwoorde open bodemenergie mogelijk met aanvullende eisen

Het praktijkonderzoek heeft ten doel om te onderzoeken of en zo ja onder welke aanvullende eisen open bodemenergie in het Beursgebied veilig en verantwoord mogelijk is in het tweede watervoerende pakket. Voor gemeente en provincie is "veilig en verantwoord" belangrijk in verband met de aanwezigheid van historische grondwaterverontreinigingen in het ondiepere eerste watervoerende pakket. Verspreiding van deze grondwaterverontreinigingen naar een dieperliggend pakket moet worden voorkómen. Een team van onafhankelijke adviseurs heeft gekeken naar onze vragen. Adviesbureau Arcadis heeft samen met boorbedrijf Haitjema bureauonderzoek gedaan naar onder andere bestaande wet- en regelgeving, richtlijnen en protocollen voor boren en risico's en beheersmaatregelen.

Een belangrijke conclusie is dat de bestaande richtlijnen en protocollen voor boringen voor bodemenergiesystemen en werken in verontreinigde grond de risico's tijdens boren grotendeels ondervangen. Voor het verder beheersen van risico's adviseert Arcadis-Haitjema om aanvullende eisen te stellen aan het boren, het ontwerp en de monitoring, zoals grondwatermonitoring tijdens boren, stoppen met boren bij treffen hoge concentratie van verontreinigingen (zaklaag), wijze van boren en afdichten van het boorgat en het inrichten van een monitoringsnetwerk.

Een tweede belangrijke conclusie is dat de informatie over de bodemopbouw en de grondwaterkwaliteit op een diepte van meer dan 50 meter onder maaiveld onvoldoende bekend is. Ook informatie over de beschermende kleilaag tussen het eerste en tweede watervoerende pakket is zeer beperkt. Arcadis/Haitjema hebben om die reden geadviseerd om eerst een proefboring als extra tussenstap uit te voeren voordat een WKO-systeem voor het praktijkonderzoek wordt ontworpen en aangelegd en in exploitatie wordt genomen. Met de bodem- en grondwaterinformatie uit de proefboring kunnen de risico's beter worden ingeschat en kan een beter WKO-ontwerp worden gemaakt. Deze informatie is ook van belang voor het vaststellen van (rand-)voorwaarden en extra vergunningvoorschriften waaraan het WKO-systeem voor het praktijkonderzoek moet voldoen.

Er is een second opinion door TNO uitgevoerd op het rapport van Arcadis/Haitjema. TNO bevestigt de bevindingen in het rapport en heeft op onderdelen het rapport aangescherpt. Gezien het belang van de drinkwatervoorziening is Vitens in dit onderzoekstraject geconsulteerd. Vitens en TNO onderschrijven het belang van de proefboring. Tevens heeft een bestuurlijke adviesraad het rapport bestudeerd. Zij deelt de conclusies van Arcadis/Haitjema en TNO en stelt een aanvullende eis betreffende monitoring van de zaklaag. Het kernteam van provincie Utrecht en gemeente Utrecht kunnen zich vinden in alle adviezen, die vertrouwen geven voor de borging van veilig en verantwoord.

Start en locatie proefboring

Op 9 maart 2022 hebben gemeente en provincie in een bestuurlijk overleg over het praktijkonderzoek de resultaten van het bureauonderzoek vastgesteld, de adviezen overgenomen en besloten dat een proefboring nodig is om een beter beeld te krijgen van de situatie in de bodem van het Beursgebied. De proefboring is een diepe boring met een kleine diameter tot een diepte van circa 150 meter. Het is geen warmte-/koudeopslagsysteem waarmee grote hoeveelheden grondwater worden opgepompt en teruggepompt.

De voorbereidingen, zoals vergunningen en omgevingsmanagement, zijn momenteel in volle gang. Op 30 mei 2022 wordt door Wiertsema & partners gestart met het uitvoeren van de proefboring. De proefboring vindt plaats op de Mineurslaan, tegenover de uitrit van het parkeerterrein van gebouw de Knoop nabij de gevel van het Beatrixtheater. Deze locatie is in de directe omgeving van de beoogde locatie voor het WKO-systeem praktijkonderzoek, zodat de proefboring een zo goed mogelijk beeld van de ondergrond geeft. Daarnaast is de gekozen locatie geen drukke doorgaande fiets- of voetgangersroute, staan er geen woningen en liggen er geen leidingen in de weg.

Financiële consequenties:

De kosten voor de voorbereiding, uitvoering en verwerking van de resultaten van de proefboring bedragen € 350.000. De kosten worden door gemeente en provincie gedragen en gelijk verdeeld. De (financiële) afspraken hiervoor zijn vastgelegd in een addendum op de samenwerkingsovereenkomst, die gemeente en provincie in december 2021 zijn aangegaan. Het provinciale aandeel wordt gefinancierd vanuit het budget dat beschikbaar is onder beleidsdoel 3.2: het bodem- en grondwatersysteem is schoon en robuust.

Vervolgprocedure / voortgang:

De resultaten van de proefboring worden na de zomer geanalyseerd en gebruikt voor aanscherping van het eerdere advies van Arcadis-Haitjema. In het kader van kennisdeling worden de resultaten ook gedeeld met initiatiefnemers van duurzame energie in het gebied. In het vierde kwartaal van 2022 wordt een volgend bestuurlijk

overleg ingepland waarin op basis van alle informatie een besluit wordt genomen om over te gaan tot een WKO-systeem ten behoeve van het praktijkonderzoek. Wij zullen u hierover op dat moment nader informeren.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen